



Ar transportu saistīto nelaimes gadījumu novēršana

Ik gadus apmēram 5500 cilvēku iet bojā nelaimes gadījumos darba vietās ES, no kuriem apmēram trešdaļa ir saistīti ar transportu⁽¹⁾. Ēie nelaimes gadījumi parasti skar cilvēkus: tos notriec vai sabrauc transporta līdzekļi (piem., atpakaigaitā); tie nokrīt no transporta līdzekļiem; tiem trāpa no transporta līdzekļiem krītoši priekšmeti, vai arī transporta līdzekļi apgāžas. No ēiem nelaimes gadījumiem var izvairīties ar efektīviem vadības un profilakses pasākumiem.

Nelaimes gadījumu skaits ir augstāks mazajos un vidējos uzņēmumos (MVU), kur ir mazāk par 50 darbiniekiem. Ēajā ziņā lapā ietvertie padomi attiecas uz satiksmes transporta līdzekļiem visu veidu un lielumu uzņēmumos.

Darba devēju pienākumi

Attiecīgo Eiropas Direktīvu⁽²⁾ prasības ietver:

- Minimālo darbavietas vai būvlaukuma drošības un veselības prasību ievērošanu attiecībā uz avārijas ceļiem un izejām, transporta transporta maršrutiem, bīstamām zonām, izkraušanas vietām, rampām
- Drošas darba vides nodrošināšanu (pārklājumu piemērotība, atlase, drošības iezīmes, droša izmantošana, apmācība un informācija, pārbaudes un apkope). Ir minimālās prasības mobilām darba iekārtām (piem., autokrāvcija apgāšanās).
- Drošības un/vai veselības aizsardzības zīmju nodrošināšanu, ja ar preventīviem pasākumiem nevar izvairīties vai mazināt apdraudējumus
- Individuālo aizsardzības līdzekļu nodrošināšana (piem., īveres, atstarojošs apģērbs), kas atbilst attiecīgajiem riskiem, un ja tos nevar novērst ar citiem līdzekļiem. Tiem jābūt ērtiem, labi apkoptiem, un tie nedrīkst būt par ēloni citu risku pieaugumam.
- Vispārīgu pamatnoteikumu ievērošana veselības un drošības vadībā, tai skaitā: risku novērtējums un profilakses; pieēi irot prioritāti kolektīviem pasākumiem risku novērdānai; konsultācijas ar darbiniekiem, informācijas un apmācības nodrošināšana un koordinācija drošības jautājumos ar būvuzņēmējiem.

Direktīvās noteiktās minimālās prasības ir ieviestas nacionālajā likumdošanā, kurā var tikt izvirzītas ēļ papildus prasības.

Darbinieku pienākums ir aktīvi atbalstīt darbadevēju preventīvos pasākumus, ievērojot norādījumus, kas saēemti saskaēā ar sniegtu apmācību.

Konsultācijas ar darbspēku ir obligāta prasība. Viēu zināšanas palīdz nodrošināt pareizu apdraudējumu noteikšanu un piemērotu risinājumu ieviešanu.

Praktiskā nelaimes gadījumu novēršana:

Pirmais solis ir atbilstošs un izsmēiošs riska novērtējums:

1. Nosakiet apdraudējumus, kas ir saistīti ar transporta līdzekļu kustību darbavietā - piem., atpakaigaitas, izkraušanas un iekraušanas operācijas. Pajautājiet 'Kas varētu būt nepareizi greizi un kāpēē?' piem., Vai cilvēkus var notriekt vai uzbraukt virsū? Vai viēi var pakrīst, izkraujot transporta līdzekļi?
2. Nosakiet, kam katrs apdraudējums varētu kaitēt. Tas visdrīzāk skars ēoferus un citus darbiniekus, kā arī var skart apmeklētājus un sabiedrību vispār.

3. Novērtēiet katra apdraudējuma risku - tā iespējamību un nopietnības pakāpi. Vai esoēie drošības pasākumi ir pietiekami, vai arī ēļ kas būtu darāms?
4. Nosakiet darbības prioritātes, un tās īstenojiet
5. Periodiski pārskatiet riska novērtējumu, it īpaēi, ja notiek izmaiēas, piem., ēāuni transporta līdzekļi, satiksmes maršrutu izmaiēas.

Vispirms jāapsver kolektīvie pasākumi risku novērdānai - ēādi kā uzlabots darbavietas plānojums un iekārtojums, lai samazinātu ar transportu saistītos nelaimes gadījumus. Zīmes utt. tiek izmantotas kā atbalsts, ja riskus nevar novērst. Zemāk ir minētas ēāpas jomas, kurām būtu pievērdāma uzmanība riska novērdējuma un preventīvo pasākumu atlases gaitā.

Drošas darbavietas un darba sistēmas

Izvairieties no nepieciešamības izmantot atpakaigaitu: labāks darbavietas plānojums, drošu darba sistēmu izmantošana atpakaigaitas gadījumā.

Ieviesiet drošas darba sistēmas transporta līdzekļu izkraušanai un piekraušanai.

Pārlicinieties, ka maršrutu plānojums ir atbilstošs transporta līdzekļu un kājāmgājēju darbībām.

Ja iespējams, noēi iriet kājāmgājēju un transporta kustības maršrutus. Ja tas nav iespējams, ir jāuzstāda atbilstošas brīdinājuma zīmes. Uz transporta maršrutiem jābūt atbilstošām kājāmgājēju pārejām. Apsveriet vienvirziena transporta kustības sistēmas ieviešanu sadursmju riska mazināšanai.

Pārbaudiet, vai transporta satiksmes maršruti ir piemēroti tiem transporta veidiem un skaitam, kas tos lieto. Raugieties, lai tie ir pietiekami plati, un ka grīdas un ceļu virsmas tiek turētas labā stāvoklī. Ja iespējams, aizvēciet ēi ērēus, ja tas nav iespējams, raugieties, lai tie ir viegli pamanāmi. Ceļu plānojumus izvairīties no asiem pagriezieniem. Uzstādiet piemērotus fiksētus spoguļus uz nepārskatāmiem stūriem.

Pārlicinieties, ka tiek nodrošinātas atbilstošas drošības iezīmes. Var būt nepieciešamas virziena, ātruma ierobeēojuma un prioritātes norādes. Izlemiet, vai ir nepieciešami ēādi fiziski ātruma ierobeēojumi kā izcilēi uz ceļa. Iekraušanas platformu malas, bedres utt. ir skaidri jāēzēzē, un, ja nepieciešams, jāapriko ar barjeru.

Raugieties, lai transporta līdzekļi tiktu atbilstošēi apkopti. Ir nepieciešamas profilaktiskas apkopes programmas. ēoferiem pirms transporta līdzekļa izmantošanas jāveica drošības pamatpārbaudes, piem., pirms maiēas sākuma jāpārbauda bremzes un gaismas.



IDEVE

⁽¹⁾ Accidents at work in the EU in 1996, Statistics in Focus, Theme 3 - 4/2000, Eurostat.

⁽²⁾ <http://europe.osha.eu.int/legislation/> nodroēina saites uz ES likumdošanu, sēkākiu informāciju par Komisijas norādēm MVU un riska novērdējumu, kā arī ar dalībvalstu mājas lapām, kur atrodama nacionālā likumdošana Direktīvu un vadlīniju ieviešanai.



Transporta līdzekļa vadīšana un darba prakse

Pārbaudiet, vai atlases un apmācības procedūras var nodrošināt šoferiem darbu drošos apstākļos. Vadītājiem jābūt kompetentiem savu transporta līdzekļa vadīšanā un ikdienas apkopes veikšanā. Vadītājiem jābūt medicīniski veselīgiem, ar labu kustību koordināciju, dzirdi un redzi. Vadīt transporta līdzekļus jāatļauj tikai tiem cilvēkiem, kas tikuši atlasīti, apmācīti un pilnvaroti to darīt.

Pārbaudiet, vai apgaismojums un redzamība ļauj droši pārvietoties darbu zonā (gan iekšējās, gan ārējās). Potenciālajiem apdraudējumiem, piem., ceļu krustojumiem, gājējiem un šoferiem ir jābūt skaidri redzamiem. Šoferiem un/vai gājējiem var būt nepieciešams viegli pamanāms apīķrbs, ja viņu kustības plūsmas nevar pienācīgi noīrt.

Transporta līdzekļu drošība

Raugieties, lai tiku izmantots drošs un piemērots transporta līdzeklis. Jāpārbauda transporta līdzeklis, kam ir atbilstošas drošības iezīmes, un kas atbilst nepieciešamajiem standartiem. Jābūt droši iekārtošanai un izkārtošanai no transporta līdzekļa. Šoferim var būt vajadzīga aizsardzība pret apgāšanās vai kritošu priekšmetu triecienu. Apsveriet skatu brīdinājuma ierīču ierīkošanu, piem. uz atpakaļgaitā ejošām kravām, lai mirgojošām gaismām, lai transportu labāk pamanītu.

Autokrāvcju droša izmantošana

Ar autokrāvcjiem saistīti daudzi nelaimes gadījumi darba vietās, bieži vien virzoties atpakaļgaitā. Faktori, kas palielina nelaimes gadījumu iespējamību, ir: nepietiekama apmācība; neatbilstošas brīdinājuma zīmes, kravas mašīnu apkope; apgaismojuma nepietiekamība.

Ja nav iespējams noīrt gājēju un transporta kustības maršrutus:

- Izmantojiet brīdinājuma zīmes un skaidras norādes par maršrutu kopīgu izmantošanu
- Apsveriet vienas maršruta puses izmantošanu gājēju vajadzībām un iezīmējiet celiņu
- Raugieties, lai būtu skaidri iezīmēti krustojuma punkti, kas ir redzami gājējiem un autokrāvcju lietotājiem
- Ieviesiet vienvirziena sistēmu, ja tas var samazināt sadursmes risku
- Pievērsiet uzmanību zonām, kur autokrāvcji var nonākt kontaktā ar pārceļu transportu, piem., izkraušanas platformas

Slikta redzamība

- Autokrāvcjiem ir jābūt skaidri redzamiem cilvēkiem līdzās, piem., ar mirgojošām gaismām, reflektoriem un atpakaļgaitas gaismām. Arī cilvēkiem ir jābūt redzamiem šoferiem, piem., valkājot viegli pamanāmu apīķrbu.
- Brīdinājuma gaismām jāmirgo, kad autokrāvcjs tiek izmantots.
- Apsveriet skatu signālu izmantošanu, it īpaši skaidrās un darbīgās darbavietās. Dodiet skatu brīdinājumu, pirms dodaties cauri durvīm, apkārt nepārredzamiem stūriem vai atpakaļgaitā.
- Samaziniet atpakaļgaitas operāciju vajadzību, piem., izmantojot vienvirziena sistēmu. Uztādiet spoguļus, lai nodrošinātu redzamību visapkārt. Raugieties, lai tie tiktu izmantoti.
- Strādājot autokrāvcju tuvumā, vienmēr pārliecinieties, ka vadītājs ir jūsu redzējis. Nestaigājiet autokrāvcja aizmugurē.

Transporta līdzekļa droša vadīšana

- Aktīvas darbības vietās vajag zemākus ātruma ierobežojumus, it īpaši ja gājēji un transporta kustība nav noīrti
- Maršruti jābūt brīviem no atkritumiem un kustīgiem šoferiem
- Izvairieties no asiem pagriezieniem. Fiksēti spoguļi var uzlabot redzamību, ja nepārskatāmi stūri ir nenovēršami
- Vērojiet savu apkārti, kad strādājat vai vadāt transporta līdzekli
- Uzmanieties no durvīm, koridoriem vai celiņiem, kur pēkšņi var parādīties gājēji vai transports

Transporta līdzekļu vadītāju kontrolsaraksts

- Nevadiet transporta līdzekli, ja jūsu spējas ir pazeminātas, piem., sliktas veselības vai sliktas redzes dēļ
- Pārliecinieties, ka saprotat darbības procedūras un jūsu transporta līdzekļa drošas darbības robežas
- Veiciet ik dienas pārbaudi un ziņojiet par visām problēmām
- Ziniet un ievērojiet darba vietas noteikumus un procedūras, tai skaitā arī ārkārtas gadījumus
- Izprotiet signālu sistēmu
- Saglabājiet ātrumu drošas robežās. Uzmanieties, tuvojoties pagriezieniem
- Pirms atpakaļgaitas pārbaudiet, vai aiz transporta līdzekļa nav gājēji, citi transporta līdzekļi vai šoferi
- Ja no vadītāja vietas ir ierobežota redzamība, izmantojiet palīglīdzekļus (piem., spoguļus) vai personu, kas signalizē. Ja vairs neredzat signalizētāju vai palīglīdzeklis ir bojāts - **APSTĀJĒTIES!**
- Izslēdziet motoru, pirms veicat kādas korekcijas vai novāciet aizsargus

Cita informācija / Atsauces

Plaāka informācija par labu drošības vadības praksi ir atrodama Aģentūras mājas lapā <http://osha.eu.int>. Visas Aģentūras publikācijas ir nokopjamas bez maksas. 'Ar darbu saistītu nelaimes gadījumu novēršana' ir tēma Eiropas Nedēļai drošībai un veselībai darbā, kuru dalībvalstis organizēja 2001. gada oktobrī; detalizētāka informācija atrodama <http://osha.eu.int/ew2001/>. Aģentūras mājas lapa ir saistīta ar dalībvalstu mājas lapām, kur atrodama nacionālā likumdošana un norādes par transportu darbavietā: <http://ie.osha.eu.int/> Īrijai <http://uk.osha.eu.int/> Apvienotajai Karalistei